XIII-ik évfolyam. 34-ik szám. Kőszeg, 1893. augusztus 20-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Nemzeti ünnep.

Minél inkább közeledünk az ország fennállásának ezredik évéhez; minél tovább él a magyar nemzet e hazában, annál inkább domborodik ki az évenkint beköszöntő nemzeti ünnep-, Szent István király napja Jelentősége annál nagyobb lesz és szebbé, értelme annál magasztosabbá és világosabbá, minél inkább közeledik az a ritka időszak, a mely ezer esztendőnek képezi határát; amely ezer esztendőt jelez a magyar nemzet multjában. Mert a kit ezen a napon ünneplünk, annak volt java része abban, hogy állammá fejlődhetett e vén ország; hogy biztos alapot nyert az állam egy évezred sulyának elviseléséhez. Mert tudni kell, hogy István, a nagy fejedelem, alkotó és szervező lángesze alakitotta át a régi magyar szövetséges alkotmányt egy uj társadalmi alapokra fektetett, királyi monarkiává, melynek életképességét nyolczszáznál több esztendő bizonyitotta be s mely elsegitette a magyart odáig, a hol ma van, a millennium küszöbéhez.

Hálás szivvel és nagy elismeréssel kell tehát ma és mindenkoron megemlékeznünk azon mivelt fejedelemről, a ki törvényhozó és államférfiu volt a tanácsban; hitszónok maga is népe között; tanitó az iskolában; első irója a keresztény magyar fajnak, midőn Imre fia számára azon nevezetes intelmeket dolgozta ki, melyek utmutatóul szolgáljanak neki az életben. Hálával, elismeréssel kell adóznunk azon gondos, nagy királyunknak, ki az általa alapitott egyházak- és kolostorokban elvetette a tudomány és keresztény miveltség magvát; a ki népét nemcsak Európa rendszerébe, hanem az akkori európai civilizációba is beilleszté.

De van-e szivünkben a hálának és elismerésnek szikrája? Adózunk-e valamivel, a mint ezt megérdemelné, a nagy király emlékezetének? Részben igen.

Hálás, elismerő volt az egyház, melynek csak negyvenöt év kellett ahhoz, hogy István király érdemeit és alkotásait méltányolva őt szentei közé sorolja. Az ő emlékezetét áldja ma is az évenkint augusztus 20-án tartott emlékünnepen.

Nem ugy a magyar nemzet.

A magyar nemzet, mely első királyának sokkal többet, mert állami létét köszönheti, nyolczszáz és annyi esztendő alatt sem jutott odáig, hogy államalkotó első fejedelme emlékének szentelt volna csak egy szobrot, vagy — ami ennél olcsóbb — egy közösen, felekezeti különbség nélkül megülendő ünnepnapot. Ez háladatlanság, mely nagyságából csak annyiban veszit, a mennyiben a nemzet nagy része mégis csatlakozik a mai nap ünnepéhez, az egyház által kijelölt ünnepnap öröméhez.

Hiába, csak n e m z e t i ünnep ez, m a g y a r nemzeti, mely előbb-utóbb tért foglaland és a magyar nemzet legnagyobb ünnepévé váland.

A részrehajlásról.

Sajnos! de gyakran találkozunk e bajjal tanitóknál és nevelőknél, kikre több gyermek bizva van, hogy t. i. egyiket a másik elleneben tulságosan pártolják. Nem a szülőknel tapasztalható ezen hajlamot értem én, midőn következetesen a fiatalabb gyermekekre pazarolják szeretetök legnagyobb részét, s a legöregebbre csak az jut, ami megmarad. Ezen hajlam természeti törvényeken alapul, mivel a legfiatalabbak egyszersmind a leggyámoltalanabbak is.

Ellenben tapasztaltam én a szülők részéről olyan részrehajlást, mely csakis külső behatások nyomán keletkezhetett. Nemely szülő egyik vagy másik gyermekének feltünő szépsége, pajkossága, itt-ott felcsillanó élcelési képessége s sok más külsőség által meg hagyja magát vesztegettetni, pedig sokszor ott is lát jó tulajdonságot, ahol épenséggel nincsen, sőt ellenkezőleg épen rossz tulajdonokkal bővelkedik.

A tapasztalás azt bizonyitja, hogy ezek a becézett gyerekek rendesen elfajulnak, és szülőiknek maholnap igazi keresztjévé válnak, s nagyon sokszor épen azok lesznek öreg napjaikban támaszuk, kik következetesen háttérbe lettek szoritva butaság, gyámoltalanság stb. czimén.

Ha már a szülőknél elitéljük ezen majomszeretetet, annál jobban kell ostoroznunk a tanitóknál és nevelőknél előjövő részrehajlást, mivel utóbbiaknál már nem látszat, csalódás a részrehajlás oka, hanem legtöbbnyire érzékiség, hasznonlesés, félelem, tetszelgés stb.

A tanitó előtt minden gyerek kell, hogy egyenlő legyen; a részrehajlást tehát kerülnie kell. Kivételt csak az képezhet, midőn a jó viseletü, jól tanuló, tiszta gyermekeket igazságos mértékben a kevésbé jó viseletü, vagy pláne a pajkos, hanyag, piszkos gyermek ellenében mintául állitjuk fel.

Vagy hát nem érzéki gyengeség az, midőn valamely gyermeknek feltünő csinossága által lesz megveszteget ve a tanitó . . . a részrehajlásra csábitva; hát azon tény, midőn gazdag szülők gyermekei igen is feltünően előtérbe lesznek helyezve, nem viseli magán a becstelenség czimerét?

A tanitó azon irgalmas szamaritánushoz hasonlitható, a ki ott segit, ahol a segitség a legszükségesebb; a szegény, félős természetü, hibás testalkatu, árva, más hibája folytán elzüllött gyermekeket kell pártfogásába vennie. Ezek azon szerencsétlenek, kik az élet nyomorát legjobban érzik, tehát a tanitók atyai szivere nagyobb joguk van a többieknél, mivel otthon rendesen még ily atyai szivet is nélkülöznek. Ily gyermekeket csakis

TÁRCZA.

Uj találmányok és műszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor mérnöki és szabadalmi irodája Budapest, VII., Erzsébet-körút 38.*)

Hol változik meg a nap neve? Mivel egy idő óta a különböző óraövekről, valamint az ugynevezett világidőről igen sokat beszélnek, azért az a fenntiekkel s vele összefüggő utóbbi kérdéssel egyetemben olvasóinkat is érdekelheti. Flammarion Kamill erről az „Impartial"-ban a következőket irja: „A „Figaró"-ban a következő kérdést veti fel valaki: „Ha Párisban október 1-én reggel éjfél 1 perc van, milyen napjuk van Páris antipodistáinak (ellenlábasoknak) október 1. vagy szeptember 30-án?" Ha keletre utazunk és az órákat számláljuk, azt tapasztaljuk, hogy Bécsben október 1. reggel 1 óra van; Sebastopolban ugyanazon nap 2, Astrachanban 3, Bukarában 4., Saigonban (Cochinchina) 7., Jokohamában (Japán) 9 órája és Futuna szigeten (Uj-Caledoniával átellenben) október elsejének dele van. De ha Párisból ellenkező irányba, azaz nyugatra utazunk és az órákat számláljuk, akkor az Asori szigeteken szeptember 30-ka este 10 óra, Buenos-Ayresben 8 óra, New-Yorkban 7 óra, New-Orleansban 6 óra, San-Franciscoban 3 óra 41 perc, Mexikóban 3 óra 15 perc, Alenti szigeten 1 óra délután és Futuna sziget másik felében szeptember 30-ikának dele van. Miként lehetséges ez? Lehetséges-e, hogy földünk ugyanazon pontján egy időben két (szombat és vasárnap) nap legyen? A valóságban nem. Akkor tehát van egy választóvonal, hol a szombatról a vasárnapra mehetünk át és a melynek baloldalán szombat, és jobboldalán vasárnap van? Hol van e vonal és ki jelölte azt meg? Ha egy ily vonal Párison menne keresztül, az igen génant dolog volna. Mert ha az opera-sétány páratlan oldalán és a város nyugati részében pl. augusztus 1. volna, akkor a sétány páros oldalán és a város keleti részében még julius 31-ke lenne. Az előbbi időkben természetesen minden ország az órákat és a napokat a maga módja szerint számitotta és volt saját naptára. Nem is volt szükséges, hogy egymást értesitsék, minthogy nem ismerték egymást. De minthogy a földet körülhajózták és annak minden része összeköttetésbe lépett egymással, csakhamar éreztek az egységes időszámitás hiányát, amelyek következménye egy bizonyos datumhatárvonal. A portugálok nyugatról kelet felé, miközben a Jóreménység foka előtt vitorláztak el, a spanyolok ellenben a Meghellan-szoroson át keletről nyugatfelé hajózták körül a földet. Miután minden nemzet a maga bajóján a saját időszámitását tartotta meg, a dolog odalyukadt, hogy az ellenlábas délkörön az egykor hollandiai birtokot képező Farmosa sziget lakóinál épen a hétfő köszöntött be, mikor a spanyolok által felfedezett Mariana szigeten még csak a vasárnaphoz voltak közel. — Mindenesetre van datum-határvonal. Ez körülbelül a 180-dik délkörrel esik össze és érinti a Mariana és Katalin szigetet és innen folytatja utját keletre az Uj-Hebridák és Uj-Kaledonia felé. E mellett fődolog a gyakorlatra az, hogy e vonal nem húzódik keresztül lakott helységeken; egészen a tengerben fekszik. Ha hajók vonulnak át rajta, akkor a hajósok két napot egynek számitanak. — Ha nyugatról keletre hajóznak, akkor az előző napot tartják meg, ellenben az ellenkező irányban át ugranak egy napot. Az első esetben a hajósoknak egy nappal többjük van, mig az utóbbiban egy nappal kevesebb bért kapnak. — Ha tehát Párisban szombat, október 1. éjfél után 1 perc van, akkor kelet felé egészen a megbeszélt határvonalig mindenütt ugyanazon nap van, ellenben nyugat felé ugyanazon vonalig még szept. 30-ka van. Tehát e választóvonalon az egyik lábunkkal a péntek, a másikkal a szombat megfelelő felében lehetünk.

Ruha kerékpározó nők számára. Amily egészséges és áldásos volna némely nőre a kárkpározás által hasznos és egyúttal kellemes mozgást tenni, mégis irtóznak attól a sokféle tökéletlenség miatt, különösen pedig a nem esthetikus kinézéstől, melyet a nők jelenlegi ruházata idéz elő. Nem egyedül a nem szép, hogy a kerékparozás alkalmával a nők alsó lábszára a ruha alól kilátszik, tartja vissza a nőket e nemes aporttól, hanem azon körülmény is, hogy ez alkalommal a fölkavart por belepi az alsó testet. Eme hátrányok igen előnyös elmellőzésére Meissner Szidonia kisasszony Drezdában egy uj kabátot talált fel, amelylyel tiszteséges és tetszetős külső mellett a fenti hátrányok elmellőztetnek. E kabát nadrágszerü részben végződik alul gummizsinórral van ellátva. Ha a kabát a kerékpározó nő testét fedi, akkor a ruha felső része a nadrágszerü részt elfedi, és ha a térdig felcsuszik, ott a gummizsinór megtartja és azt úgy eltakarja, hogy a nező azt hiszi, miszerint a kerekpározó nő közönséges szabásu kabátot visel.

Olajfestmények tisztitása. Poros olajfestményeket a legbiztosabban megtisztithatjuk, ha azt szappangyökerfőzetbe mártott igen puha szivacscsal lemossuk. Mivel régi képek vastagon vannak firnisszszal bevonva, azért elegendő a régi fényt néhány csepp mákolajjal visszaadni, amit a kéz ujjai egyikének végével lehető vékonyan a kép felületén szétnázolunk.

*) Ezen iroda dijmentesen szolgál felvilágositásokkal e lap előfizetőinek szabadalmi-, védjegy és műszaki ügyekben.

szert, mivel a többieknél többet tudnak, mivel több idejük van a tanulásra, otthon is nyernek magánoktatást, tekintélyesebb szülőkkel birnak, ajándékokat hoznak, ahelyett, hogy őket szeretetteljesen bátoritanók, a többiekkel szemben háttérbe szoritani, mellőzni, igazságtalanul büntetni . . . . ez már herosztrátesi cselekedet, melyért annak idejében „ott“ majd elfogja az illető tanitó nyerni méltó jutalmát. . . .

Persze nagy adag önuralomra van szüksége a részrehajlatlan tanitónak. A jó öreg Wilmsen már e század elején mondta a következő arany szavakat:

„Önmagadon uralkodjál, hogy Isten szive szerinti tanitó lehess, vagyis ne legyenek se kiválasztott tanitványaid, se tulságosan kedvelt tantárgyaid; soha ne légy ellenszenvvel egyik-másik tanitványod, vagy tanitási szakmád iránt: mert lásd, a legnagyobb és legbecstelenebb büne az iskolamesternek az, midőn okos, szerény, türelmes, phlegmatikus, hizelgő avagy csinos gyermekeket nagyon feltünően pártol és előterbe helyez, feltünően felment a büntetések alól, és nyakrafőre elkényesztet. Óvakodjál, nehogy te is bünbe essél, mely bün annál nagyobb és megbocsáthatlanabb, minél jobban esik össze a hasznlesséssel. Atyák, anyák, elhozzák hozzád szemfényüket, szeretett gyermeküket, életük egyetlen reményét és örömét; bizalommal átadják neked, s ha te nem szereted e gyermeket, nem tekinted saját gyermekeidhez hasonlónak, akkor nem is érdemelted meg a szülők bizalmát, melylyel hozzád mennek. Hisz e gyermekek, kik előtted ülnek és kik előtt te vagy a legnagyobb világosság, ész és tudomány, Isten gyermekei; majd annak idején számot kell adnod minden egyes gyermekről, ki kezeidre lett bizva. Iskoládat az irigység, feltekenység, pártoskodás, veszekedési szenvedély, képmutatás és hamisság melegágyává akarod tenni? Pedig ugyancsak azzá lesz iskolád, ha vannak kedvenez tanitványaid és bünbakjaid, vagyis olyanok, kiknek mindent elengedsz, és olyanok, kiknek soha, semmit meg nem tudsz bocsátani.“

Az itt idézettek valóban megszivlelésre méltó aranyszavak, melyek után még azon saját megjegyzésemet hozom:

„*Tanitó, ne csak rokonszenveden, hanem ellenszenveden is uralkodjál!*“

Szentgyörgyi Károly.

HIREK.

— **A király születésnapja**. Király ő felsége születésnapját városunkban a szokott ünnepségek mellett ültük meg. A hajnali órákban zenére ébredtünk, melyet a helybeli tűzoltó-zenekar szolgáltatott. Reggelre középületeink zászlódiszt öltöttek és 8 órakor megszólalt méltóságteljes hangján az uj templom nagyharangja, mely a hivőket s a meghivott katonai és polgári notabilitásokat templomba, ünnepélyes istentiszteletre hivta. Pont 9 órakor lépett az oltárhoz *Major* János prépost-plébánosunk a segédkező papsággal misét szolgáltatandó, mikőzben a templom előtt felállitott honvéd-diszszázad *Menyhárt* főhadnagy vezénylete alatt a szokott tisztelgéseket végezte. A tisztikar délben a *Strucz* szállóban bankettre gyült össze.

— **A fejedelmi vendégek** idejöveteléről a következőkről értesitik lapunkat, *Ferencz* József ő felsége szeptember 16-án egyenesen Bécsből jön Kőszegre és pedig egész idáig vasuton. Kiséretében lesznek *Kálnoky* gróf külügyminiszter, *Tisza* Lajos gróf, ő felsége személye körüli miniszter és *Merkl* báró altábornagy, hadügyminiszter-helyettes. Fogadására *Wekerle*, *Fejérváry* báró és *Hieronymi* miniszterek már előzőleg ideérkeznek. Szeptember 17-én király ő felsége a küldöttségeket fogadja és a délután folyamán vendégeit várja, kikkel szeptember 21-én este utazik el Baranya-Bélyére.

— **Születéseink**. Szépen, kicsinositva állanak házaink; az utak és hidak jó karba helyezvék; a különböző fogadó-albizottságok, még a sajtó-ügyi is, ugyszólván permanenciában, szóval teljesen készenlétbe helyezkedett városunk, hogy a királyfogadást lehetőleg nagyszerüvé tehesse. Persze, sok függ még a kiviteltől, attól főleg, hogy az elszállásolás, élelmezés és különösen a rendfentartás dolgában eddig készitett tervek mennyiben lesznek megvalósithatók. Az előkészületekben legtovább haladt előre a fejedelmek tanyája, a katonai alreáliskola épülete s annak környéke. A belső átalakitásokat közelebb befejezik és nyomban a berendezéshez látnak. A barakk-konyha az épület háta mögött szintén közel áll befejezéséhez és fedett folyosóval lesz összekötve a főépülettel. A parkba való bejáratnál a Gyöngyös főágára épülő uj vashid impozánsnak igérkezik, valamint igen tetszetősek a park két oldalán ujonnan alkalmazott vasrács-kapuk.

— **Főuri eljegyzés**. A következő eljegyzési jelentéseket kaptuk: Özv. chernelházi Chernel Kálmánné, szül. tolnai gróf Festetits Mária örömmel jelenti saját és néhai férje, chernelházi Chernel Kálmán leányának, chernelházi *Chernel Sarolta*-nak, özv. magyar-csesztvei báró Miske Imréné, szül. ghymesi és gáchi gróf Forgách Paula cs. és kir. csillagkeresztes hölgy és néhai férje, magyar-csesztvei báró Miske Imre cs. és kir. kamarás, a Szt-István jeles rend kiskeresztese, Mosonyvármegye volt főispánja fiával, magyar-csesztvei báró *Miske Kálmán*, a m. kir. 7-ik honvédhuszár-ezred tart. hadnagyával történt eljegyzését. Kőszeg, 1893. augusztus havában. — Özv. magyar-csesztvei báró Miske Imréné, szül. ghymesi és gáchi gróf Forgách Paula, cs. és kir. csillagkeresztes hölgy örömmel jelenti saját és néhai férje magyar-csesztvei báró Miske Imre cs. és kir. kamarás, a Szt-István jeles rend kiskeresztese, Mosonyvármegye volt főispánja fiának, magyar-csesztvei báró *Miske Kálmán*, a m. kir. 7-ik honvéd-huszár-ezred tart. hadnagyának, özv. chernelházi Chernel Kálmánné, szül. tolnai gróf Festetits Maria és néhai férje chernelházi Chernel Kálmán leányával, chernelházi *Chernel Sarolta*-val történt eljegyzését. — A kötött szivfrigyhez keblünk egész mélyéből gratulálunk!

— **Templomépités**. Épülő uj templomunk egyre sok bámulót vonz helyből és a vidékről. Mióta lakót kapott tornya és belőle elhangzik annak szava, érdeklődésünk fokozódik amaz épület iránt, a mely Isten imádására ma-holnap falai közé fogadja a katholikus hivőket. Mindenkit meglep a csarnok-templom nagysága, szép oszlopai és merész ivezete, nem különben az izléses diszitések, melyek a korai gót stilra emlékeztetnek. A tuult héten hozzáfogtak a kórus épitéséhez és beilleszteték a toronyablakok kereteit. Most siettetik a főbejárat kiépitését, hogy szeptember közepéig teljes külső képpel birjon az impozáns szép épület.

— **Városi közgyülés**. A város képviselő-testülete tegnap d. u. 3 órakor rendkivüli közgyülést tartott. Ez alkalommal elhatároztatott, hogy a vám- és helypénzszedést jog szeptember 25-én három évre haszonbérbe adatik. Továbbá tudomásul vették, hogy a főispán a városkapitány mellé a királyünnepségek idejére (2 napra) helyettes kapitányul *Gábriel* György volt jegyzőt nevezte ki 50 frt honoráriummal. Végre *Biegner* József városi gazda részére havi 10 frt személyi pótlékot szavaztak meg, valamint augusztus és szeptember hónapokra a rendőrök és hivatalszolgák részére 5—5 frtnyi jutalomdijat.

— **Tanitóválasztás**. Az evangelikus hitközség mult kedden három jelölt közül *Karner* Frigyes györkönyi tanitót választotta meg 33 szótöbbséggel a *Stelczer* Lajos távozásával üresedésben levő tanitói állomásra. *Weber* Samu 52, *Böhm* Károly 6 szavazatot kapott.

— **Előbb *kontra* most *pro***. Nem régen volt. Egy helybeli uri ember, elégedetlen léven a mostani városi regimével és mindazzal, a mi ennek szárnya alatt életre kel vagy tenyész, egy ideig a szomszédban öntötte ki mérgét, hallatlan módon ócsárolva e várost, mely neki is lakóhelye. Sokan nem tudták, hogy kivel van dolguk, s ki lehet az az elkeseredett harczos, a ki olyan rossz szinben tünteti fel Kőszeget a világ előtt. Mi tisztában voltunk kilete iránt, ő maga pedig a közel multban igazat adott nekünk. Kibujt a szög a zsákból. Előbb, mig ő neki nem jutott szerep a városnál és a most folyó előkészületekben, hunczut rosszul állott minden; nem értett senki semmihez; nevetség tárgyává tette minden dolgainkat. Most azután, hogy a fogadás alkalmával a rend fentartására alakitott albizottságba belekerült, most már azután meg van mentve a haza, a miért az *Oedenburger Zeitung*-ban hevenyében *kehrt euch*-ot csinál és ki is irja becses nevét. Most te hát szent a béke és virulni fog e város, az *Oedenburger Zeitung* pedig örül az ő kőszegi levelezőjének diadalán.

— **A sziget disze** most tagadhatatlanul a szegényintézet épülete. Mióta renoválták tornyát és bemeszeltek a falait, ennél diszesebb épülettel nem dicsekedhetik a *sziget*. Hát még az aranyozott számú óralap s a javitott óra járása és ütése? Azokra hát most igazán büszke a sziget lakosa. A renoválások körül nagy érdeme van *Gábriel* József szegény-intézeti gondnoknak.

— **Bucsujárás**. A helybeli katholikus hivek köréből szép számmal jelentkeztek a zarándokok a nagymária-czelli bucsujárásra. Holnap indulnak utra ft. *Strausz* Flórián helybeli segédlelkesz vezetése alatt.

— **Poros utczák**. Eső nem könyörül rajtunk, a városi lovak egyeb diszitő munkájok miatt nem győzik hordani a vizet az öntözéshez s igy a járó-kelők nyelhetik a port. Szél és robogó szekerek felkavarják az utcza porát és juttatnak annyit, mint a mennyit még soha. Ugy halljuk, hogy a köztisztasági és élelmezési albizottság is vitt be a napokban a tengernyi porból egy kis adagot a városház gyülestermébe.

— **Rossz szivarok**. Általános a panasz most nálunk a szivarok ellen. Világos szivart nem lehet kapni, mert — ugy mondják — nincsen, vagyis jobban mondva, nem jut Kőszegnek; a ki sötét van, az meg irgalmatlan rossz. Módjukban lesz erről a közelebb ideerkező nagyuraknak és meggyőződést szerezni és egyuttal *Wekerle* miniszternek és dicséretet zengeni.

— **Bucsuk**. Szomszédunkban a lefolyt héten két helyen is volt bucsu. *Alsó-László*-n a mult vasárnapon, *Rőt*-ön pedig Nagy-Boldogasszony napján ültek bucsut. Ez utóbbi a kőszegiek által igen látogatott volt.

— **Gyászrovat**. Elhunyt városunkban e hó 13-án néhai *Hirtenhuber* János orvos özvegye, szül. Winklehner Teréz 70 éves korában. — Csemeten e hó 18-án elhalálozott *Szluha* Dénesné, szül. Szell Karolina. Mi délután temetik Csemetén.

— **Uj sportlap**. A szombathelyi biciklisták *Magyar Kerékpáros* czim alatt f. é. augusztus 1-től fogva a biczikla-idény alatt havonkint *kétszer*, azonkivül pedig havonkint *egyszer* megjelenő lapot adnak ki, melynek 1. és 2. számát igen változatosnak és szépen megirottnak találtuk. A lap szerkesztői dr. *Korchmáros* Kalmán és dr. *Huszár* Pál. Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt, mely a kiadóhivatalba (Szombathely, árvaház-utcza 3. sz.) küldendő.

— **Kerékpárosok versenye**. A szombathelyi kerékpárosok mai versenyére *Rusa* Béla helybeli passzionabilis biciklista is nevezett, még pedig az 5000 m. alacsony-gép- és a vasvármegyei versenyre.

— **Főlcsapott ujra szerkesztőnek**. *Csorba* Géza ügyvéd, ki több éven át Kőszeg lakosa volt és egy ideig a *Kőszeg és Vidéke*-t is szerkesztette, most Győrött a *Győri Függetlenségi Ujság* szerkesztését vette át.

Az ipar a régi jó időkben.

„Régi jó idők“. Mi igy nevezzük az elmult időt s kétségtelenül a mi korszakunkat is igy fogják egykor nevezni. A jelennel soha sem vagyunk megelégedve, hanem vagy a multba tekintünk vissza sajnálkozva, vagy előre a jövőbe vágyódva. Kétségtelen, hogy a multban több volt a poézis, mint a mai ideges, realisztikus korszakban, de hogy az emberiség boldogabb volt-e, abban erősen kételkedem. Meg volt akkor is a tömeg nyomora, tán még nagyobb mérvben mint most, csakhogy nem nyilvánult oly mezitelenül mint jelenleg. A tisztességes megélhetés feltételei tán könnyebbek voltak, de viszont ezer és ezer ember előtt ezen feltételek teljességgel elérhetetlenek valának.

A kultura az utolsó évszázadban annyira haladt, hogy mi már alig alkothatunk magunknak fogalmat a mult évszázad középosztályainak s különösen iparosainak viszonyairól. Néha bámulva állunk meg a muzeumokban felhalmozott műkincsek előtt, melyek az elmult idők iparfejlettségéről tesznek tanuságot s lelki szemeink elé varázsoljuk önkéntelenül is a mult századok alakjait s visszaképzeljük magunkat a középkorba. Látjuk a lovagkor sokszor megenekelt alakjait festői öltözeteikben, az erkélyes ódon házakkal beépitett utczákat, lefele büszke, felfelé pedig alázatos polgárságukkal s látjuk a szorgalmas iparost, ki az utczára nyiló kis műhelyében szorgalmasan dolgozik, hogy munkásságával megteremtse mindazon fény és pompát, melyek nélkül a középkort elképzelni sem tudjuk s melynek még lenmaradt emlékeit a muzeumokban és régiséggyüjteményekben most bámulatunk tárgyát képezik.

Mennyire különbözött az akkori ipar a mai gőz- és villamüzemü, hatalmas gyáripartól, az akkori csendes munkálkodás a mai lázas sietségtől, reklám és világkiállitások által tért hoditani törekvő igyekezéstől.

Az akkori ipar képét, csak ilyen halvány körvonalakban láthatjuk, mert hiányzott a sajtó, mely az utókor számára megörökitette volna az akkori viszonyokat és szokásokat. Egy-egy régi könyv s a czéhekben fenmaradt ősi szertartások képezik összes forrásainkat, annál érdekesebb tehát egyet-mást megtudni ezen elmult korszakból. A magyar középkori ipar, alig egy két iparág kivételével, német eredetü, minek legjobb bizonyitéka, hogy az ipar hazánkban legelőször is a Szepességben s más német ajku vidékeken fejlődött s virágzott, minek következménye lön azután, hogy a czéhek szokásai és szertartásai, a német „Zunft“-ok czeremoniának egyszerü másolatai vagy változásai lőnek. Reánk nézve is birnak tehát némi érdekkel a régi német czéhek szokásai, annál inkább is, mivel a merev czéhrendszer, különös szokásaival, és szertartásaival, Németországban fejlődött ki leginkább.

Egyike a legérdekesebb szertartásoknak, az inasnak segéddé — vagy mint akkor nevezték, legénynyé — való avatása volt. Ezen szertartás több vonásai, majdnem minden czehnél egyenlők voltak s csak jelentéktelen dolgokban, valamit a felavatásnál tartott beszédek szövegében tértek el egymástól.

Egy régi krónikában találom a kesztyüs és harisnakészitő czéh felavató szertartásait, melyek elég érdekesek arra nézve, hogy ismertessem őket.

Ha a harisnyakészitő czehnél egy inas kitöltötte tanulóéveit s őt segéddé kellett felavatni, akkor az ugyanazon helységben levő legények összejöttek a szállóban (Herberg) s választottak maguk közül egyet, ki az ujonnan felavandónál az atya helyét pótolja (Gesellenvater), továbbá egy papot és egy keresztatyát.

A felszabaditandó inast mindenekelőtt felruházták egy szalmából font koszoruval, övvel és térdszalagokkal, ráültették egy zsámolyra, melyet azután többször kitántottak alóla, ugy hogy a földre esett. Eközben a pap, ki egy hosszu köppenyt s kártyákkal teletüzött csucsos kalapot viselt, melynek behorpasztott tetejében egy kevés viz volt, a felszabaditandónak egy beszédet tartott, melynek folyamán a kalapjában levő vizzel többször befecskendezte. Az inas most leült a legényekkel kártyázni, s valahányszor a kártyákat összekeverte, a legények vékony vesszőkkel a kezére csaptak. Ugyanigy járt később, midőn koczkajátékot vettek elő s játszottak. Ennek végeztével az inast asztalhoz ültették, egy darab faszenet adtak kezébe s ezzel le kellett rajzolnia mindazon tárgyakat, melyeket neki majdan mint segédnek elkészitenie kell. Ha a rajz nem volt jó, akkor a legények azt ismét kitörülték s az inas ismét kikapott a vesszőkkel. A most következő tulajdonképeni felavatásnál, melyet keresztelésnek is neveztek, megkérdezték a felszabaditandót, hogy vizzel, borral vagy sörrel akarja-e magát megkereszteltetni. Ha vizet választott, akkor teljesen leöntötték, mig ellenkező esetben csak fejére öntöttek egy kevés bort vagy sört s ezután egy legénynevet kapott.

Ezen szertartás után háromszor kellett neki keresztülmászni egy pad alatt, mikőzben a körülötte álló legények folyton ütötték vesszőkkel ezen szavak kiséretében: „Az inas a pad alá mászik s legény bujik alóla ismét elő“. Ezután jött a felavatás legfurcsább s legkomikusabb része. A keresztkoma borbélynak öltözött fel s az atya szerepét játszó legény odavezette hozzá a felavatandó inast, bemutatta őt s megkérte a borbélyt, hogy segitsen fián, kinek egy igen rossz foga van. A borbély erre a fiut egy darab téglával beszappanozta, egy nagy, rozsdás késsel megberetválta, lóvakaróval megfésülte s homokkal behajporozta. Ezután egy főzőkanalat dugott be szájába fogó helyett s midőn a fiu száját kinyitotta, bedobott egy nyers tojást, mely a fogat jelképezte. Ennek hevége tével az uj legény megmosakodott, uj ruhába öltözködött s miután egy jelenlévő

— **Meghaltak julius hóban.** Irtzing Emma, 34 éves, r. k., hajadon, tüdőkór. — Gullner Etel, 4 éves, r. k., molnár gyermeke, vesebaj. — Szenekovits Károly, 84 éves, r. k., magánzó, aggkor. — Tompek Gyula, 13 napos, r. k., cserepes gyermeke, veleszületett gyengeség. — Klug Wenczel, 85 éves, r. k., nyug. börtönőr, aggkor. — Ostermann Ferencz, 28 éves, r. k., sütő fia, sorvadás. — Retiné Józefin, 23 éves, ág. ev., honvédorvos neje, sorvadás. — Marton Mihály, 75 éves, ág. ev., posztós, aggkor. — Pratscher Károly 2, éves, r. k., bognár gyermeke, sorvadás. — Deutsch Johanna, 92 éves, izr., kereskedő neje, aggkor. — Fuchs Borbála, 85 éves, r. k., aranymives özvegye, aggkor.

— **Hirdetmény.** A Kőszeg állomáson elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és m. kir. honvédcsapatok 30 napi élelemszükségleteinek (kenyér, zab) közös biztositása czéljából f. é. augusztus hó 30-án d. e. 9 órakor a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktárban tárgyalás fog tartatni. Miről az érdekeltek oly megjegyzéssel értesittetnek, hogy a szállitási föltételek az alulirt kamara hivatalos helyiségében megtekinthetők. Sopron, 1893. augusztus hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Wutzel Frigyes és társa czég Budapest fő- és székváros területén, a kormány anyagi és erkölcsi támogatása mellett egy modern felszerelésü és mindennemü irónokat előállitó nagyszabásu ipartelepet letesitett és azt „Első magyar irongyár Wutzel és társa“ czég alatt f. é. április havában üzembe is helyezte. Tekintettel arra, hogy ezen ipartelep létesitése által hazánkban egy uj iparág honosittatott meg, melynek kezdetben nehéz versenynyel kell megküzdenie, alulirt kamara úgy általán a fogyasztó közönség, mint különösen kerülete üzletemberei figyelmét e gyári vállalatra, nemkülönben annak teljesen versenyképes termékeire ezennel fölhivja, s a gyártulajdonos czeg támogatását a maga részéről a legmelegebben ajánlja. Sopron, 1893. julius havában.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Gyakran előfordult, hogy iparosaink és kereskedőinknek Angliába rendelt áruit hamis vagy tévedésbe ejtő megjelölés miatt az angol vámhivatalok feltartóztatták és kifogásolták, sőt azokat el is kobozták. Ily károsodásoknak elejét veendő, alulirt kamara kerülete kivivő czegeit ezennel értesiti, hogy az angol vámigazgatóság az 1887. évi „Merchandise Marks Act“ értelmezésére utmutatást tett közzé, melynek magyar forditása a kamarai hivatalos helyiségben is megtekinthető. Sopron, 1893. augusztus hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Az állami ipariskolában.** (Budapest, VIII. ker. Népszinház-utcza 8. sz.) szeptember 1. napjától szeptember 5. napjáig tartatnak a beiratások. Az intézetnek öt szakosztálya van: az épitészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fem-vasipari s a faipari szakosztály. A tanfolyam három évre terjed. Felvételi feltételek: legalább 15. éves életkor, egészséges, kifejlett testalkat, négy közép-iskolai (polgári, reál vagy gimnasiumi) osztályról szóló bizonyitvány, végre legalább is két hónapi, szakba vágó gyakorlati foglalkozás igazolása. A beiratási dij 2 frt, a tandij félévenként 10 frt. Az első évfolyamra jelentkező tanulók szüleikkel, vagy gyámjukkal tartoznak megjelenni. *Az állami ipariskola igazgatósága.*

— **Az állatkert újabb lakói.** Azon feltünő érdekes és nagyértékü állatok, a melyekkel a közelmultban szaporodott a budapesti állatkert, annyira felköltötték a fővárosi és vidéki közönség érdeklődését, hogy azoknak megtekintésére seregestől tódultak, s mindenki megelégedetten távozva, örömét fejezte ki az állatkert, ezen hazai kulturintézet ilyetén fellendülésén. Az igazgatóság felbuzdulva a nagy közönség meleg érdeklődésén, ujból több érdekes állatot szerzett be. Kiemelendők: a két 17 láb hosszú óriás kigyó, a legnagyobbak, amelyek fogságban láthatók; és mindennek felett „Berry“ a kedves Orangutang, a melynek az emberhez bámulatos hasonlatosságát és emberi szokásait mindenki megcsodálja. A közelgő iskola év kezdetével gyermekeikkel felránduló vidéki közönség élvezetesebb, nemesebb szórakozást bizonyára nem talál a fővárosban, mintha az állatvilág ezen igen érdekes példányait megtekinti az állatkertben.

Selyem hamisitvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü-szallonás-lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festőanyagtól telitetten tovább izzanak) és sötet barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. ***Henneberg G.*** (cs. kir. udvari szállitó) ***selyemgyára Zürichben***, házhoz szállitva, póstaher és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Előfizetési felhivás** Dankó Pista Ujabb Nótáira. Dankó Pista, a kedvelt magyar népdal szerző és költő, ujabb, illetőleg ezentúl szerzendő nótáinak kiadására a 36 év óta fenálló Valentin Károly fia pécsi zeneműkereskedő czég vállalkozott. Ezen hazafias vállalat méltán megérdemli a magyar zenét kedvelő közönség pártolását, mert Dankó neve elég garancziát nyujt arra nézve, hogy ezen uj sorozatban époly jó magyar népdalokat fog nyujtani, mint ezt eddigi kiadványaival is alkalma volt bebizonyitani. Az általa szerzett magyar népdalok közül már is egész sereg országszerte el van terjedve, egyaránt eneklik épügy fényes palotában, mint a legszegényebb gúnyhóban, úgy városokban, mint falvakon, nem is csoda, hisz magyar zamatosságra és eredetiségre nézve alig van versenyképes vetélytársa. Dankó Pista kiváló tehetsége mellet még azon körülmény is szól, hogy az ujabb népszinművek legnagyobb részéhez ő szolgáltatja a népdalokat, melyek annak idején szintén kizárólag az „ujabb nóták“-ban fognak megjelenni. „Dankó Pista ujabb nótái“ két-két uj, eddig még meg nem jelent, magyar népdalt (énekre és zongorára) tartalmazó 60 kros füzetekben f. évi október hótól fogva fényes kiállitásban jelennik meg. Az előfizetési ár egy egész évre, vagyis 30 füzetre 15 frtban állapittatott meg és a füzetek mindig megjelenés után azonnal bérmentve küldetnek meg. Megrendelések úgy a kiadóhivatal valamint mindeu hazai könyv- és zeneműkereskedő czégnél tehetők.

— **A Szlami király** jól sikerült legujabb arczképét közli a „Képes Családi Lapok“ legujabb 34. száma, ez által bebizonyitva azt, hogy az események aktualitása elől sem szokott elzárkozni. Többi illusztrácziói is igen szépeu összhangzásban állanak az érdekes tartalommal, melyből fölemlitjük Tissot Viktor humoros beszélyét Murányi Kornélia sikerült forditásában; Prém József „Regina“ czimü igen szép elbeszélését s egy életképet Halász M.-tól; ismeretterjesztő czikkeit is hozzá számitva e szám folytonos emelkedésről tesz bizonyságot s fokmérője ama megérdemelt pártolásnak, melylyel a magyar közönség e lapot felkarolta. Megis érdemult, mert a legjobb és legjutányosabb képes heti lapok egyike. Előfizetési ára: egy évre 6 frt; fél évre 3 frt; negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek.

W. J. Sóskút. Bucsuja nem alkalmas a közlésre. Várunk mást. Üdvözletünk!

H. Gy. Budapest. A pályázatról szóló jelentés még nem jelent meg, mivel még nincsen kezeink között. Annak idején szivesen szolgálunk a kért lappéldánynyal.

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1892-ik évi október 1-től.

Budapestre.

Szombathely	éjel	2.42	reggel	7.35	d. u.	12.44	este 10.53
Vép	„	2.58	„	7.48	„	12.56	„ 10.06
Sárvár	„	3.28	„	8.12	„	1.22	„ 11.31
O.-Asszonyfa	„	3.47	„	8.26	„	1.37	„ 11.46
Kis-Czell	reggel	4.26	„	8.48	„	2.30	„ 12.10
Győr	d. e.	10.34	„	10.34	„	5.02	„ 2.35
Bpestre érk.	d. u.	1.25	d. u.	1.25	este	7.50	„ 7.10

Budapestről.

Budapest	regg.	8.30	d. u.	2.05	este	9.30	d. u. 2.05
Győr	d. e.	11.35	„	5.07	„	2.09	„ 5.55
Kis-Czell	d. u.	1.54	este	6.53	„	4.11	este 8.39
O.-Asszonyfa	„	2.14	„	7.12	„	4.32	„ 9.07
Sárvár	„	2.26	„	7.24	„	4.45	„ 9.24
Vép	„	2.52	„	7.47	reggel	5.12	„ 9.56
Szombath. é.	„	3.04	„	7.58	„	5.25	„ 10.12

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg.	5.38	d. u.	3.12	este	8.05
Kis-Unyom	„	5.51	„	3.25	„	8.17
Egyházas-Rádocz	„	6.05	„	3.39	„	8.30
Körmend	„	6.19	„	3.52	„	8.42
Csákány	„	6.35	„	4.05	„	8.57
Rátót	„	6.45	„	4.15	„	9.06
Szent-Gothárd	„	7.09	„	4.33	„	9.26
Gyanafalva	„	7.33	„	4.50	„	9.44
Gráczba érkezik	d. e.	10.25	este	7.34	„	—

Grácz felől Szombathelyre érkezik:

Grácz	délb.	—.—	regg.	8.10	este	6.21
Gyanafalva	reggel	5.46	„	10.56	„	9.10
Szt-Gotthárd	„	6.03	„	11.11	„	9.25
Rátót	„	6.23	„	11.29	„	9.42
Csákány	„	6.34	„	11.39	„	9.51
Körmend	„	6.50	„	11.53	„	10.04
Egyházas-Rádocz	„	7.03	„	12.08	„	10.17
Kis-Unyom	„	7.16	„	12.22	„	10.29
Szombathelyre érkezik	„	7.28	„	12.36	„	10.41

Hirdetések.

Hirdetmény.

Kőszeg szab. kir. város polgármesteri hivatala részéről közhirré tétetik, hogy a város erdőségeiben termett s várandó gubacs

f. évi augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében

nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverezni kivánók 50 frt bánatpénzt tartoznak letenni; az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban betekinthetők.

Kőszeg, 1893. augusztus 18-án.

Tipka Ferencz,
polgármester.

fiatal leány koszorut tett homlokára, miudnyájau lakomához ültek, mely a felavatást befejezte.

A lakománál a legények felköszöntőket és párbeszédeket tartottak, melyeknél fontos szerepet játszott a mesterség dicsőitése, nem hiányzott azonban a komikus elem sem. Ily beszédek, melyek minden felavatásnál csekély változtatással ugyanazok maradtak, valamennyi czéhnel szokásban voltak, de értelmük ma már nem egészen világos. Igy az asztalos czéh felavatásainál lakoma közben az egyik idősebb legény a következőket mondotta: Mikor meg fiatal koromban a világba vándoroltam, hét mesternel dolgoztam s mind boldog lett általam.

Az egyik meghalt.

A másik elpusztult.

A harmadik kórházba feksziK.

A negyedik tönkrement.

Az ötödik vagyonát elvesztette.

A hatodik elszökött.

Nem tudják hol van a hetedik? Én azt hallottam, hogy Olaszországban van s ott vár a többire.“

A nyomdászoknál is volt egy különös szokás, mely egy két helyen maig is fennmaradt. A felavatandó legényt annak látszólagos ellenállása daczára kollegái felemelték egy, a korrigálásra szolgáló forgatható kis asztalkára, melyen egy vizzel jól telereszivodott nagy szivacs állott s a fiatal embert a szivacsra leultetve, háromszor felemelték s ismét lenyomták. Valamennyi jelenlevő legény ezen beavatás megtörténtét egy iv papiron aláirásukkal bizonyitották, miert is a felavatott egy kis murit csapott, melynek megtörténte után tekintetett csak felszabadult segédnek.

Mindez mai nap már megváltozott. Az élet sokkal komolyabb, mintsem hogy most is ilyenekkel foglalkozzunk, de azért még fennmaradt az iparosok köreben a régi szokásokból egy-egy kevés. *Ab.*

Vasvármegye gyöngye a

petánczi savanyuviz

(a megye legszénsav-dúsabb natron-litnion forrása),

mely miniszterileg

gyógyitóviznek

ismertetett el

8 kiállitáson kivalo kitüntetésben részesült

és a római pápai és királyi udvarokban asztalra kerül.

Minthogy a petánczi vizet bizonyos oldalról régi szokás szerint ócsárolják, becsmérlik, ezennel óvjuk a t. közönséget az ily rágalmaktól, melyeket a kenyeririgység sugall.

Borral keverve kitünő.

Évenkint 1 millió palaczk árusittatik el. — Fennáll 11 év óta.

Kőszegen kapható Jánosa Gyula urnál.

Üzleti értesités.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint visszatérve a bevásárlástól, a **császár-utczában** *(a takarékpénztár épületében) létező*

női és uri divatáru-raktáromat ujabban

mindennemü rőfös árukkal,

u. m.: legfinomabb vászon és sifon-nemüek, ruhakelmék, barchetok, selyem és bársonyok, asztalkészletek, függöny- és ágy-garniturák, egy butorkelmek, kezimunkák, rövidáruk, szabokellekek, szóval, minden e szakmába vágó czikkekkel nagyobbitottam.

Különösen a t. szülők figyelmébe ajánlom gyermekek részére mindennemü fehernemü-készletemet.

Teljes erőmből azon igyekszem, hogy t. vevőimet minden tekintetben teljesen kielégithessem.

Midőn tehát legszivesebb látogatásukért esedezném, a n. é. közönség jóakaratába ajánlva magamat, maradok kiváló tisztelettel

Báron Jakab.

Kőszeg, 1893. augusztus hóban.

Ügynökök,

kik **mellékkereseti képen is** elérhetnek havonta **100 frtot** meghaladó jövedelmet, **ujonnan szabadalmazott** tárgyak elárusitására azonnal alkalmaztatnak.

Ajánlatok czimzendők:

F. Hamacek
PRAG 1050/II.

„Zacherlin"

a legjobban dicsért eszköz mindennemü rovar ellen.

A bámulatos hatásu „Zacherlin" ismertető jelei:

1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl" név.

Az üvegek arai: 15 kr., 30 kr., 50 kr., és 1 frt. A „Zacherlin" megtakarito fecskendő 30 kr.

Kőszegen:	Jánosa Gyula urnál	Szombathely:	Kelemen J. N. utóda urnál	Szombathely:	Kikaker Kálmán urnál
„	Unger József „	„	Legath testvérek	„	ifj. Kohn Mór „
„	Pollák Sándor „	„	Stirling Bódog „	„	Löffler Gyula „
„	Watsbecker E. „	„	Pollák testvérek	„	Rosendorfer David „
Felső-Ör:	Glatz Gusztáv „	„	Bartos János „	„	Rosenberg Ig. „
„	Strobl Ferencz „	„	Blumschein Zsiga „	„	Sattler Pál „
Pinkafő:	Strobl Károly „	„	Hoffmann Samuel fia	„	Tempel Ferencz „
„	Stohr J. gyógysz. „	„	Kárpáthi Imre „	Csepreg:	Feigistock M. u. Kohn S.

GUTHJAHR és MÜLLER

malomépitészet, gépgyár és eresöntöde

BUDAPESTEN.

Gyár: V., külső váczi-ut 70. szám.

TRIEUR ÉS LYUKAZÁSI OSZTÁLY.

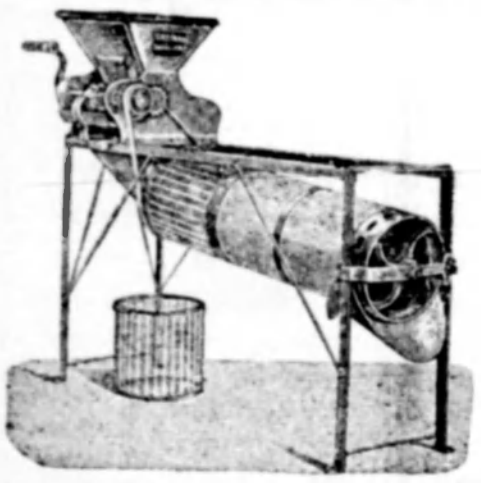

Ajánljuk az általunk gyártott és több mint **20.000 példányban elterjedt**

Trieurek: a konkoly és bükkönynek a buza árpa vagy roza közöli kiválasztására.

Trieurek: a zabnak a buza közüli kiválasztására.

Buza és árpaosztályozó gép: a mely a magvakat nagyságuk szerint osztályozza nagy választékbani készlet olcsó árakon.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Ismét eladók megfelelő kedvezményben részesülnek. Gyártunk továbbá gőzgépeket, vizikerekeket, teljes malomberendezéseket mü- és sima örlésü malmok részére; továbbá szerszámgépeket a vas és érczek megdolgozására.

KWIZDA-féle köszvényfolyadék.

Evek óta kipróbált, fájdalomcsillapitó házi szer köszvény, csúz és idegbajok ellen.

KWIZDA-féle köszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszertárban.

Tessék a védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

KWIZDA-féle köszvényfolyadék.

Árak:
½ palaczk
1 frt o. é.
¼ palaczk
60 kr.

Kwizda Ferencz János
o. m. cs. k. udv. szállító
ker. gyógyszertár. Korneuburgban.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr. Mindenkor kapható:

Unger József-nél Kőszegen.

Minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a

KATHREINER-féle KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés izü. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetétől és készithetünk helyette sokkal **jobb izü**, amellett **egészségesebb** s **táplálóbb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

½ kiló ára 25 kr. — Mindenütt kapható.

Csak feher csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula kön. vny. irdájában Kőszegen.